

6 maart 2025

Oorspronkelijke taal: Nederlands

COI FOCUS

ARMENIË

Huiselijk geweld

Disclaimer:

Dit COI-product is, overeenkomstig de [richtlijnen van de Europese Unie](#) voor de behandeling van informatie over herkomstlanden van april 2008 en de van kracht zijnde wettelijke bepalingen, opgesteld door Cedoca, de dienst die binnen het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS) verantwoordelijk is voor onderzoek naar informatie over herkomstlanden. Het document levert informatie voor de behandeling van individuele verzoeken om internationale bescherming. Het bevat geen beleidsrichtlijnen of opinies en velt geen oordeel over de grond van het verzoek om internationale bescherming.

Dit document, opgesteld binnen een afgesproken tijdbestek, steunt op een zo ruim mogelijke waaier aan zorgvuldig geselecteerde publieke informatie met bijzondere aandacht voor de toetsing en kruiscontrole van de bronnen. Cedoca probeert alle relevante aspecten van het onderwerp van dit COI-product te behandelen, maar de informatie in dit document is niet noodzakelijk exhaustief. Als dit document bepaalde gebeurtenissen, personen of organisaties niet vernoemt, betekent dit niet dat ze niet hebben plaatsgevonden of niet bestaan. Alle gebruikte bronnen krijgen een gedetailleerde bronvermelding.

This COI product was produced by Cedoca, the country of origin information research unit of the Office of the Commissioner General for Refugees and Stateless Persons (CGRS). It follows the [Common EU Guidelines](#) for processing country of origin information (April 2008) and was drafted in accordance with applicable legal provisions. It aims to provide information for the processing of individual applications for international protection. It does not contain policy guidelines or opinions and does not pass judgment on the merits of applications for international protection.

This report was prepared within an allotted timeframe, using a wide range of carefully selected public information with a constant attention to crosschecking sources. While Cedoca has endeavoured to cover all aspects relevant to the subject of this COI report, the information provided is not necessarily exhaustive. The absence of a specific event, person or organisation from this report should not be taken to imply that the event did not take place or that the person or organisation does not exist. All sources are referenced.

Medegefinancierd door
de Europese Unie

Samenvatting

In 2017 ondertekent Armenië het Verdrag van Istanboel inzake het voorkomen, vervolgen en uitbannen van geweld tegen vrouwen. De ratificatie ervan blijft voorlopig uit. Armenië heeft sinds 2017 wel een wet inzake huiselijk geweld die de basis vormt om slachtoffers van geweld te beschermen, maar die tekortkomingen kent. In april 2024 keurt het parlement langverwachte wetswijzigingen goed, ontworpen in samenspraak met middenveldorganisaties. In de nieuwe versie vallen onder meer fysiek, seksueel, psychologisch en economisch geweld onder de noemer huiselijk geweld. Ook de toevoeging van de term "intieme partner" is een positieve ontwikkeling volgens vrouwenrechtenorganisaties. Hierdoor kunnen niet langer enkel gehuwden worden erkend als slachtoffer, maar ook mensen die daten of in een relatie zitten, inclusief mensen van hetzelfde geslacht. Wat volgens het Women's Support Center (WSC) nog steeds ontbreekt in de definitie van huiselijk geweld is terminologie inzake machtsdynamieken en dwangmatige controle door agressoren. Hoewel huiselijk geweld in de nieuwe Strafwet (van kracht sinds 1 juli 2022) niet is opgenomen als een afzonderlijk misdrijf, is het wel zo dat wanneer de dader van een misdrijf een dichte verwant, partner of ex-partner is, dit wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid.

De wet voorziet drie beschermingsmaatregelen in het geval van huiselijk geweld. Bij een eerste situatie van huiselijk geweld, kan de politie de dader een waarschuwing geven op voorwaarde dat er geen redenen zijn voor een dringende interventie en er geen tekenen zijn van een misdrijf. Als tweede optie kan de politie beslissen om een noodbeschermingsbevel (vaak een contactverbod) uit te reiken, bijvoorbeeld wanneer er een redelijk vermoeden is dat het geweld zich zal herhalen of voortzetten. Een derde beschermingsmaatregel is een beschermingsbevel opgelegd door de rechtbank. In de praktijk reikt de politie steeds vaker een noodbeschermingsbevel uit in plaats van een waarschuwing, maar rechters verklaren deze beslissing regelmatig ongeldig in een beroepsprocedure. Er bestaan voorlopig geen mechanismen om de naleving van een (nood)beschermingsbevel op te volgen. De introductie van elektronisch toezicht is gepland vanaf juli 2025. Straffen voor inbreuken hierop zijn bovendien mild en zijn volgens mensenrechtenorganisaties onvoldoende ontradend.

Als gevolg van een jarenlange samenwerking tussen ngo's en de politie, bewustmakingscampagnes en opleidingen, reageert de politie steeds beter op situaties van huiselijk geweld. Het vertrouwen in de politie is de voorbije jaren toegenomen en slachtoffers zijn zich meer bewust van bestaande beschermingsmogelijkheden. Wat betreft onderzoekers, die bevoegd zijn voor een voorafgaand onderzoek naar misdrijven, en rechters is er nog werk op het gebied van bewustmaking. Zij zijn vaak geneigd om situaties van huiselijk geweld te minimaliseren of niet serieus te nemen, of leggen de schuld bij het slachtoffer. Bijkomend zijn slachtoffers van huiselijk geweld vaak (financieel) afhankelijk van hun partner, wat een extra hindernis kan vormen om juridische procedures verder te zetten. In voogdijkwesties bijvoorbeeld beslissen rechters vaak in het voordeel van de meest kapitaalkrachtige en dat is meestal de vader/dader. Dit kan een reden zijn voor slachtoffers om hun klacht in te trekken. De algemene maatschappelijke perceptie over huiselijk geweld binnen een huwelijk blijft een aandachtspunt.

Over het algemeen zijn de bestaande overheidsdiensten en ngo-initiatieven voor slachtoffers van huiselijk geweld toegankelijk. Toch zijn het enkel de ngo's, medegefinancierd door de overheid, die concrete hulp verlenen aan slachtoffers. In elke provincie is er één centrum waar slachtoffers van huiselijk geweld terecht kunnen voor (juridisch) advies en ondersteuning. Daarnaast zijn er twee vluchthuizen met een beperkte opvangcapaciteit. Slachtoffers kunnen telefonisch contact opnemen met hulplijnen van ngo's, die in ernstige situaties meteen actie ondernemen.

Summary

Armenia signed the Istanbul Convention on the Prevention, Prosecution and Eradication of Violence against Women in 2017, but at the time of writing has not ratified it. Since 2017, Armenia has a law on domestic violence, which forms the basis for protecting victims of violence, although it still has shortcomings. In April 2024, the parliament approved long-awaited legislative amendments drafted in consultation with civil society organisations. In the new version of the law, physical, sexual, psychological and economic violence fall under the heading of domestic violence. The addition of the term 'intimate partner' is also seen as a positive development by women's rights organisations. As a result, not only married couples can be recognised as victims, but also people who are dating or in a relationship, including same-sex couples. According to the Women's Support Centre (WSC), the definition of domestic violence still lacks terminology relating to power dynamics and coercive control by aggressors. Although domestic violence is not a separate offence in the new Criminal Code (in force from 1 July 2022), it is an aggravating circumstance if the perpetrator of a crime is a close relative, partner or ex-partner.

The law provides for three protective measures in cases of domestic violence. In a first instance of domestic violence, the police can issue a warning to the perpetrator, provided there are no reasons for urgent intervention and there are no indications of a crime. As a second option, the police can decide to issue an emergency protection order (often a restraining order), for example when there is reasonable suspicion that the violence will be repeated. A third measure is a protection order imposed by the court. In practice, the police increasingly issue emergency protection orders instead of warnings, but judges regularly declare these decisions invalid in appeal proceedings. Currently, there are no mechanisms to monitor compliance with a protection order, including emergency orders. The introduction of electronic monitoring is planned from July 2025. Penalties for violations are also lenient and, according to human rights organisations, insufficiently dissuasive.

As a result of years of cooperation between NGOs and the police, awareness campaigns and training, the police response to situations of domestic violence is constantly improving. Trust in the police has increased in recent years and victims are more aware of existing protection options. However, there is still a considerable amount of awareness-raising work to be done with regard to judges and investigators. They are often inclined to minimise or not take seriously situations of domestic violence, or to blame the victim. Moreover, victims of domestic violence are often (financially) dependent on their partner, which can be an additional obstacle to pursuing legal proceedings. In custody cases, for example, judges often decide in favour of the party with the most financial resources, which is usually the father/abuser. This can be a reason for victims to withdraw their complaints. Society's general perception of domestic violence within marriage also remains an area of concern.

Services for victims of domestic violence are generally accessible. However, only NGOs, co-financed by the government, provide these services to victims. Every province has a centre where victims of domestic violence can go for legal and other advice and support. There are also two safe houses with limited accommodation capacity. Victims can contact NGO helplines by telephone, and in serious situations, the helplines will take immediate action.

Inhoudstafel

Samenvatting	2
Summary	3
Lijst van afkortingen	5
Inleiding.....	6
1. Wettelijk kader en beleid	7
2. Maatschappelijke context.....	9
3. Statistieken	12
4. Bevoegde instanties en beschikbare diensten	13
5. Beschermingsmaatregelen	16
Bibliografie.....	22

Lijst van afkortingen

Armstat	Statistical Committee of the Republic of Armenia
CoE	Council of Europe
CSVW	Coalition to Stop Violence against Women
HRW	Human Rights Watch
PTSD	<i>post-traumatic stress disorder</i>
UNFPA	United Nations Population Fund (vroeger: United Nations Fund for Population Activities)
USDOS	United States Department of State
WSC	Women's Support Center
WAVE	Women Against Violence Europe

Inleiding

Voor deze COI Focus voerde Cedoca onderzoek naar de omkadering voor slachtoffers van huiselijk geweld in Armenië. Cedoca ging hierbij na in welke mate het bestaand wettelijk en bestuurlijk kader bescherming garanderen, welke beschermingsmechanismen er bestaan en hoe deze worden geïmplementeerd, alsook op welke diensten slachtoffers een beroep kunnen doen. Cedoca voerde het onderzoek voor deze COI Focus in open bronnen tussen 20 januari 2025 en 21 februari 2025.

Het eerste hoofdstuk geeft een zicht op bestaande wetten en procedures om slachtoffers van huiselijk geweld te beschermen, nieuwe situaties van geweld te voorkomen en daders te vervolgen. Hoofdstuk twee geeft toelichting rond de maatschappelijke context in Armenië, waaronder de perceptie tegenover huiselijk geweld en de impact hiervan op slachtoffers. Hoofdstuk drie geeft een overzicht van het aantal meldingen over huiselijk geweld, alsook van het aantal opgelegde beschermingsmaatregelen, opgestarte strafrechtelijke procedures en eventuele uitspraken. Hoofdstuk vier beschrijft op welke instanties en organisaties slachtoffers een beroep kunnen doen voor bescherming en/of ondersteuning. Hoofdstuk vijf licht tot slot de bestaande beschermingsmaatregelen toe, inclusief de toepassing en efficiëntie ervan, voor zover hierover informatie beschikbaar is.

Cedoca raadpleegde voor dit onderzoek lokale wetgeving, publicaties van overheidsinstanties, en rapporten en artikels van internationale organisaties zoals Human Rights Watch (HRW). Cedoca consulteerde ook het jaarlijkse mensenrechtenrapport van het Amerikaanse ministerie van Buitenlandse Zaken (United States Department of State, USDOS) en artikels van de Raad van Europa (Council of Europe, CoE), die zich in Armenië engageert voor de strijd tegen huiselijk geweld. Daarnaast deed Cedoca beroep op publicaties van Armeense organisaties die zich inzetten voor slachtoffers van huiselijk geweld, waaronder het Women's Support Center (WSC) en de Coalition to Stop Violence against Women (CSVW), een lokaal netwerk van ngo's die zich met deze problematiek bezighouden. Verder ging Cedoca doelgericht op zoek naar recente publicaties in Engelstalige en Armeense bronnen over huiselijk geweld en de juridische omkadering in Armenië. Hierbij vond Cedoca onder meer artikels van regionale onafhankelijke perskanalen zoals Jam News en Open Caucasus Media (OC-Media), maar ook van lokale onafhankelijke persagentschappen die zich bezighouden met maatschappelijke thema's en onderzoeksjournalistiek zoals Hetq, EVN-Report en CivilNet. Verder consulteerde Cedoca publicaties van de ombudsdienst of Human Rights Defender van Armenië. Ook informatie verkregen van, en achteraf goedgekeurd door, een vertegenwoordiger van het WSC tijdens een onderzoeksmissie van Cedoca in Armenië in maart 2024 is in deze COI Focus opgenomen. Deze onderzoeksmissie werd ondernomen met de financiële steun van het European Asylum, Migration and Integration Fund (AMIF). De informatie in deze COI Focus wordt verder aangevuld met antwoorden van het WSC op enkele specifieke vragen verkregen via e-mail in februari 2025.

1. Wettelijk kader en beleid

In 2017 ondertekent Armenië het Verdrag van Istanboel inzake het voorkomen, vervolgen en uitbannen van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld. Het verdrag is bindend en creëert een wettelijk kader om vrouwen tegen dit geweld te beschermen. Armenië heeft het verdrag nog niet geratificeerd.¹

In 2017 treedt de eerste wet inzake huiselijk geweld in werking. Deze kent tal van tekortkomingen en biedt slachtoffers onvoldoende garanties op bescherming.² In april 2024 keurt het parlement langverwachte wetswijzigingen goed die sinds 1 juli 2024 van kracht zijn.³ Zo is de definitie van huiselijk geweld aangepast en vallen nu ook fysiek, seksueel, psychologisch en economisch geweld onder deze noemer. Hetzelfde geldt voor gedwongen medische en psychiatrische interventies, het verhinderen van de toegang tot medische zorg, verplichte maagdelijkheidstesten, het ontzeggen van contact met familie en vrienden en andere vormen van controle over een partner. Stalken wordt volgens deze wetswijzigingen ook beschouwd als een afzonderlijk misdrijf.⁴

Een andere aanpassing is de verhoging van de minimumtermijn van een noodbeschermingsbevel (een tijdelijk contactverbod) naar twintig dagen.⁵ In de vorige versie van de wet was twintig dagen de maximumtermijn.⁶ In de praktijk was deze tijdspanne te kort voor slachtoffers om een veilig onderkomen te vinden en de volgende praktische en juridische stappen te plannen. Mensenrechtenactivisten verwelkomen deze aanpassing, doorgevoerd op basis van praktijkervaringen.⁷

Sinds 1 juli 2022 is een nieuwe Strafwet van kracht. Huiselijk geweld is hierin niet opgenomen als een afzonderlijk misdrijf, maar straffen voor huiselijk geweld zijn wel verzaamd tegenover de oude Strafwet.⁸ Bij verschillende types misdrijven is namelijk toegevoegd dat wanneer de dader van een misdrijf een dichte verwant, partner of ex-partner is, dit wordt beschouwd als een verzwarende omstandigheid. Wanneer een kind getuige is van huiselijk geweld wordt dit eveneens gezien als een vorm van huiselijk geweld.⁹

Op 17 november 2023 keurt de regering een procedure goed om daders van huiselijk geweld onder elektronisch toezicht te plaatsen. Het doel hiervan is om nieuwe situaties van geweld te voorkomen. De elektronische enkelband geeft een automatische waarschuwing wanneer de dader te dicht komt bij het slachtoffer en de opgelegde regels overtreedt.¹⁰ Dit moet ervoor zorgen dat slachtoffers aan de politie of in de rechtbank niet langer zelf moeten aantonen dat een dader een overtreding heeft

¹ HRW (Chilingaryan A.), 18/04/2024, [url](#); WAVE (Jilozian A.), 26/07/2024, [url](#)

² Open Democracy (Koltsova M.), 21/01/2020, [url](#); CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#); HRW (Chilingaryan A.), 18/04/2024, [url](#)

³ *Law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 13/12/2017 (laatste amendementen op 12/04/2024), [url](#); *Amendments to the law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 12/04/2024, [url](#)

⁴ HRW (Chilingaryan A.), 18/04/2024, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#); CivilNet (Sookiasian P. V.), 01/07/2024, [url](#)

⁵ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

⁶ Open Democracy (Koltsova M.), 21/01/2020, [url](#)

⁷ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

⁸ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁹ HRW (Chilingaryan A.), 18/04/2024, [url](#); *Criminal Code*, 05/05/2021 (laatste amendementen op 21/11/2024), [url](#)

¹⁰ ArmInfo (Badalian N.), 17/11/2023, [url](#); Chai Khana (Avetisyan A.), 06/02/2024, [url](#)

begaan.¹¹ Het doel is om 200 toestellen aan te kopen en het nieuwe systeem in juli 2025 te introduceren. Toch zijn er al situaties waarin personen onder elektronisch toezicht worden geplaatst, bijvoorbeeld wanneer iemand onder huisarrest staat voor andere types misdrijven of administratieve overtredingen.¹²

Op 16 januari 2025 keurt de regering een rehabilitatieprogramma goed voor daders van huiselijk geweld. Dit programma treedt in 2026 in werking en zet in op preventie, veiligheid van slachtoffers, een gedragswijziging bij daders en het terugdringen van recidivisme. Tot de doelgroep behoren personen die zich schuldig hebben gemaakt aan huiselijk geweld, of die een politiewaarschuwing of een contactverbod van de rechtbank hebben gekregen.¹³

Op 30 januari 2025 lanceert het ministerie van Arbeid en Sociale Zaken in samenwerking met het United Nations Population Fund (UNFPA) een uniform digitaal systeem voor situaties van huiselijk geweld. Het doel hiervan is om gedetailleerde informatie bij te houden over elk afzonderlijk incident, over lopende en afgeronde gerechtelijke procedures en over verleende diensten aan slachtoffers. Zowel de politie, het Onderzoekscmit , de procureur-generaal, het Juridisch Departement, als ngo's en vluchthuizen zullen data kunnen invoeren in het systeem. Ook het ministerie van Gezondheid kan op eigen initiatief informatie toevoegen.¹⁴

Verschillende bronnen noemen de wetwijzigingen in de wet inzake huiselijk geweld van april 2024 een aanzienlijke vooruitgang tegenover de initiële versie van 2017.¹⁵ Volgens Ani Jilozian, directeur van het Women's Support Center (WSC), een vooraanstaande Armeense ngo op het gebied van gendergelijkheid en huiselijk geweld, zijn de nieuwe bepalingen erop gericht om meer bescherming en ondersteuning te bieden aan overlevers van huiselijk geweld.¹⁶ De ngo heeft jarenlang samengewerkt met de auteurs van het wetsontwerp en intensief lobbywerk verricht om deze wetwijzigingen te kunnen doorvoeren.¹⁷ In de nieuwe versie zijn de definities van misbruik duidelijker, is het recht op gratis medische zorg voor slachtoffers uitgebreid, is er meer aandacht voor kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld en zijn er strengere maatregelen om de daders van dit geweld verantwoordelijk te stellen voor hun daden. Zo zijn straffen in de herziene Strafwet afgestemd op de ernst van het vergrijp en zijn er concrete gevolgen voor recidivisten. Bijkomend is er meer aandacht voor de professionalisering en training van hulpverleners en medewerkers van de wetshandavingsinstanties.¹⁸ In een artikel van CivilNet van juli 2024 merkt Jilozian op dat er nog ruimte voor verbetering is aan de nieuwste versie van de wet, met name wat betreft de gebruikte terminologie. Zo ontbreken volgens Jilozian concepten zoals macht en controle.¹⁹

In februari 2025, in navolging van een gesprek met Jilozian in maart 2024 tijdens een onderzoeksmis­sie van Cedoca in Armenië, nam Cedoca via e-mail opnieuw contact op met haar. In verband met de wetwijzigingen merkt Jilozian op dat verschillende vormen van huiselijk geweld beter

¹¹ EVN-Report (Karapetyan A.), 17/05/2023, [url](#)

¹² ArmInfo (Badalian N.), 17/11/2023, [url](#); Chai Khana (Avetisyan A.), 06/02/2024, [url](#)

¹³ ArmInfo (Badalian N.), 16/01/2025, [url](#)

¹⁴ UNFPA, 30/01/2025, 30/01/2025, [url](#)

¹⁵ Armenian Weekly (Jilozian A.), 16/04/2024, [url](#); HRW (Chilingaryan A.), 18/04/2024, [url](#); CivilNet (Sookiasian P. V.), 01/07/2024, [url](#); WAVE (Jilozian A.), 26/07/2024, [url](#)

¹⁶ Armenian Weekly (Jilozian A.), 16/04/2024, [url](#)

¹⁷ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

¹⁸ Armenian Weekly (Jilozian A.), 16/04/2024, [url](#)

¹⁹ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

gedefinieerd zijn, maar dat er nog steeds geen goede definitie is voor huiselijk geweld op zich. Volgens Jilozian ontbreken bepaalde termen. Zij schrijft hierover het volgende:²⁰

“It is true that we were able to have all forms of DV better defined under the new amendments; however, what we were unable to get passed—and what remains a concern for us—is that domestic violence itself is still not well defined. The inherent power dynamics at play, terminology around coercive control and predominant aggressors is still missing. This continues to lead to misinterpretations.”²¹

Een belangrijke wetswijziging volgens CivilNet is de toevoeging van de term “intieme partner” aan de definitie van huiselijk geweld. Onder de vorige versie van de wet inzake huiselijk geweld konden enkel personen met een geregistreerd huwelijk worden erkend als slachtoffer. Door deze aanpassing kunnen ook mensen die in een relatie zitten zonder gehuwd te zijn, onder wie mensen die daten of partners van hetzelfde geslacht, erkend worden als slachtoffer van huiselijk geweld. Verder voorziet de wet dat ook slachtoffers met een beperking in vluchthuizen terecht kunnen. Geweld tegen iemand met een beperking wordt sinds de wetswijziging eveneens beschouwd als een verzwarende omstandigheid. Ook de verantwoordelijkheden van politieagenten die ter plaatse komen in een situatie van huiselijk geweld zijn uitgebreid. Zo dient een agent te wachten tot het slachtoffer alle persoonlijke spullen thuis heeft opgehaald alvorens het huis te verlaten. Verder zijn procedures om een slachtoffer en dader te proberen verzoenen geschrapt in de nieuwe versie. Tot slot bepaalt de nieuwe wet dat wapens in het bezit van een dader in beslag dienen te worden genomen en dat diens wapenvergunning wordt ingetrokken. Volgens advocaten en mensenrechtenactivisten met wie CivilNet heeft gesproken, bestaat de volgende uitdaging erin om deze vernieuwde wet te implementeren, verder rond bewustmaking te werken en effectieve bescherming voor slachtoffers te garanderen.²² Ook volgens vrouwenrechtenactiviste Jilozian is er nog nood aan verbetering wat betreft de implementatie van de wet (zie [5. Beschermingsmaatregelen](#)),²³ alsook aan een gewijzigde maatschappelijke perceptie rond huiselijk geweld.²⁴

2. Maatschappelijke context

Het WSC definieert huiselijk geweld als een situatie waarin een persoon fysiek of psychisch geweld gebruikt tegen een partner in een intieme relatie (of tegen een kind) om woede te uiten of controle te krijgen, zonder dat het slachtoffer dit uitlokt. Het gaat hierbij niet over geïsoleerde incidenten, maar over aanhoudend gedrag waardoor het slachtoffer geleidelijk aan haar (of zijn) zelfvertrouwen verliest, alsook het vermogen om de gewelddadige partner te verlaten.²⁵

Het WSC legt een verband tussen huiselijk geweld en het bestaan van een patriarchale maatschappij in Armenië. De ngo verduidelijkt dat vrouwen in een patriarchale samenleving ondergeschikt zijn aan mannen en worden geacht hun echtgenoot te gehoorzamen. Sommigen normaliseren het gebruik van fysiek geweld in het geval van ongehoorzaamheid. Dergelijke dynamieken kunnen volgens deze ngo leiden tot situaties waarin mannen controle uitoefenen over hun echtgenote/partner of gewelddadig worden. Voor Armeense vrouwen is het in deze context vaak zeer moeilijk om uit een gewelddadige relatie te stappen. Ook schaamte kan een hindernis vormen om te scheiden, persoonlijke problemen

²⁰ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

²¹ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

²² CivilNet (Sookiasian P. V.), 01/07/2024, [url](#)

²³ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

²⁴ Armenian Weekly (Jilozian A.), 16/04/2024, [url](#); CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

²⁵ WSC, *Types of abuse*, s.d., [url](#); CSVW, 30/06/2020, p. 14, [url](#); WSC, *Types of abuse*, s.d., [url](#)

met externen te bespreken of hulp te zoeken. Slachtoffers die financieel afhankelijk zijn van hun partner ondervinden bijkomende moeilijkheden om hem te verlaten.²⁶ Gevraagd naar andere obstakels om een gewelddadige partner te verlaten, naast financiële redenen, licht Jilozian tijdens een gesprek met Cedoca in maart 2024 toe dat huiselijk geweld vaak voorkomt in een relatie die gebaseerd is op liefde en intimiteit. Zij stelt: "It's this established dynamic that makes it hard to leave when the relationship becomes abusive". Daarnaast kunnen vrouwen zich verplicht voelen om bij hun partner te blijven vanwege een taboe rond gescheiden vrouwen.²⁷ Hoewel er jarenlang een taboe rust op echtscheidingen als gevolg van traditionele verwachtingen rond het gezin, wordt scheiden anno 2024, volgens een artikel van mensenrechtenexpert Gayane Mkrtchyan, stilaan meer sociaal aanvaard. Toch blijven velen samen onder druk van de publieke opinie. Een echtscheidingsprocedure kan in de praktijk meerdere jaren aanslepen.²⁸

Het onafhankelijke Armeense perskanaal EVN-Report verwijst in januari 2023 naar een handboek van de Raad van Europa over huiselijk geweld in Armenië, gepubliceerd in 2018, en stelt dat sommige vrouwen die zich in een cyclus van geweld bevinden dit normaliseren omdat zij zelf in een dergelijke situatie zijn opgegroeid. Anderen zien de realiteit niet onder ogen of voelen zich zodanig hulpeloos of vernederd omdat zij het misbruik niet zien aankomen of er geen invloed op hebben, waardoor zij zich in een psychologische crisis bevinden. Schaamte, angst om niet geloofd te worden of de vrees om verder onderdrukt te worden, kunnen slachtoffers ervan weerhouden om erover te praten met vrienden en familie of om naar de politie te stappen. Zij die wel naar de politie stappen trekken hun klacht vaak terug in, onder andere ten gevolge van ongevoelige reacties van de politie of uit angst om de voogdij over de kinderen te verliezen.²⁹

Ook Hetq publiceert in augustus 2023 een artikel over diepgewortelde culturele normen wat betreft de rol van de vrouw in het huishouden en haar onderdanigheid aan haar echtgenoot. Tegelijkertijd is er volgens deze bron sprake van vooruitgang op het gebied van gendergelijkheid. Dat blijkt onder meer uit het jaarlijkse *Global Gender Gap Report* van het World Economic Forum. In 2023 staat Armenië op plaats 61 van 146 landen.³⁰ In 2024 zakt Armenië naar plaats 64,³¹ maar in 2022 staat het land nog op plaats 89 en in 2021 op plaats 114. Hetq verwelkomt deze opwaartse trend en schrijft dit toe aan de inspanningen van ngo's en de overheid. Toch blijft prevalentie van huiselijk geweld in Armenië volgens dezelfde bron zorgwekkend. Daarbij komt nog dat het onderwerp moeilijk bespreekbaar is, gezien het taboe dat erop rust. Hoewel de (op dat moment voorziene) wetswijzigingen een positieve stap zijn in de strijd tegen huiselijk geweld, is er volgens deze bron vooral een maatschappelijke mentaliteitswijziging nodig.³²

Een psychologe, werkzaam in een vluchthuis, licht aan Jam News toe dat veel daders gelijkaardige karaktertrekken hebben waaronder achterdochtigheid, extreme bezorgdheid en dominantie. Vrouwen mogen vaak niet werken en zijn financieel afhankelijk van hun echtgenoot. In de meeste gevallen vernedert de dader zijn partner waardoor haar eigenwaarde gereduceerd wordt tot nul en legt de schuld bij het slachtoffer (*victim blaming*). Het zorgwekkendste volgens de psychologe is dat de maatschappij verschillende van deze gedragingen als normaal beschouwt.³³ Een andere psycholoog van het WSC beschrijft patronen van psychologisch geweld waarmee de man zijn echtgenote of partner

²⁶ WSC, *DV in Armenia*, s.d., [url](#)

²⁷ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

²⁸ Jam News (Mkrtchyan G.), 25/09/2024, [url](#)

²⁹ EVN-Report (Khachatryan S.), 11/01/2023, [url](#)

³⁰ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

³¹ World Economic Forum, 20/06/2024, p. 26, [url](#)

³² Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

³³ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

tracht te controleren. Dat doet hij door haar geleidelijk aan wijs te maken dat ze niets waard is zonder hem en op niemand zal kunnen rekenen. Slachtoffers mogen vaak geen contact hebben met familie en vrienden. Dit isolement maakt het nog moeilijker om een ander inzicht te krijgen in de situatie waarin ze zich bevinden.³⁴

Verder heeft ook de nasleep van de 44-daagse oorlog in Nagorno Karabach³⁵ eind 2020 een impact op de mentale gezondheid van mannen. Steeds meer mensen hebben sindsdien een vorm van een posttraumatische stressstoornis (*post-traumatic stress disorder*, PTSD), wat volgens het WSC vaak gepaard gaat met geweld. Sinds een jaar tot twee jaar na de oorlog krijgt de ngo meer meldingen van situaties van huiselijk geweld die gerelateerd zijn aan de oorlog. Ook na de exodus van de quasi voltallige bevolking uit Nagorno Karabach naar Armenië in september 2023, na een kortstondig offensief van Azerbeidzjan in de regio, is er opnieuw een toename van het aantal hulpaanvragen van vrouwen uit Nagorno Karabach.³⁶ Gevraagd naar mogelijke obstakels om een gewelddadige partner te verlaten, reageert Jilozian tijdens een onderzoeksmis­sie van Cedoca in Armenië in maart 2024, dat vrouwen afkomstig uit Nagorno Karabach bijkomende hindernissen ondervinden. Jilozian wijst op hun kwetsbaarheid, gelet op het feit dat er, naast het gegeven dat zij ver van huis zijn, alles kwijt zijn en hun leven opnieuw moeten opbouwen, er in Nagorno Karabach geen diensten bestonden voor huiselijk geweld en vrouwen afkomstig van deze regio bijgevolg ook minder geïnformeerd zijn over hun mogelijkheden en bestaande diensten. Ook vrouwen met een beperking zijn volgens Jilozian omwille van hun afhankelijkheid van hun partner bijzonder kwetsbaar.³⁷

Een andere groep die wordt beschreven als extra kwetsbaar om slachtoffer te worden van huiselijk geweld zijn personen die behoren tot de LGBTQI+-gemeenschap. Volgens een medewerker van Pink Armenia, een prominente ngo die zich inzet voor LGBTQI+-rechten, lopen zij een risico om in een cyclus van geweld terecht te komen. Zij die als kind het slachtoffer waren van geweld door hun ouders of familieleden, riskeren dit patroon als volwassene te herhalen in hun eigen relatie.³⁸

Naar aanleiding van de wetwijzigingen in 2024 schrijven verschillende bronnen dat steeds meer slachtoffers van huiselijk geweld geneigd zijn om gerechtelijke stappen te ondernemen tegen hun partner. Volgens mensenrechtenactivist Zaruhi Hovhannissyan, geciteerd door het onlineplatform Chai Khana, komen vrouwen stilaan tot het besef dat zij zich niet hoeven te schamen en niet in de fout zijn, maar moeten handelen om te kunnen overleven.³⁹

In 2024 spreekt ook het WSC van een geleidelijke culturele mentaliteitswijziging, wat volgens de ngo het resultaat is van een toegenomen bekendheid over deze problematiek via persberichten over *high-*

³⁴ OC-Media (Avetisyan A.), 19/10/2022, [url](#)

³⁵ Nagorno Karabach (Karabagh in het Azeri) is jarenlang een de-facto-onafhankelijke regio die officieel tot Azerbeidzjan behoort, maar na de eerste Karabach-oorlog in de jaren 1990 in de praktijk vanuit de eigen hoofdstad Stepanakert (Khakhendi in het Azeri) wordt bestuurd door etnische Armeniërs die er wonen. Sinds de overgave van de de-facto-autoriteiten op 20 september 2023, na een offensief van Azerbeidzjan in de regio de dag voordien, hebben de Azerbeidzjaanse autoriteiten opnieuw de controle over de regio. Op een tiental etnische Armeniërs na, heeft de volledige bevolking de regio verlaten. Armeense bronnen verwijzen regelmatig naar de republiek Artsach in nieuwsberichten over de regio. Voor meer informatie hierover, zie COI Focus Armenië. *Huidige situatie in het kader van het conflict met Azerbeidzjan en de overgave van Nagorno Karabach*. CGVS, 05/12/2023, [url](#)

³⁶ Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#)

³⁷ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

³⁸ Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#)

³⁹ Chai Khana (Avetisyan A.), 06/02/2024, [url](#)

profile-zaken aangaande huiselijk geweld, bewustmakingscampagnes, protestacties, interviews en andere methodes om de kennis over dit thema te verbeteren.⁴⁰

3. Statistieken

Het aantal klachten over huiselijk geweld neemt jaarlijks toe.⁴¹ In 2022 ontvangt de politie 1.547 meldingen van huiselijk geweld. Het gaat over 1.175 geweldplegers in totaal. In 556 gevallen geeft de politie een waarschuwing en in 619 situaties een noodbeschermingsbevel. De rechtbank legt in zes gevallen in 2022 een contactverbod op.⁴² In 2023 registreert de politie 1.338 klachten en vaardigt ze in 619 situaties een noodbeschermingsbevel uit⁴³ en 424 waarschuwingen. In 2024 geeft de politie 574 waarschuwingen.⁴⁴ Over het aantal uitgevaardigde contactverboden door rechtbanken in 2023-2024 kon Cedoca geen informatie terugvinden binnen het afgesproken tijdsbestek.

Tussen 2018 en 2020 worden de meeste zaken verworpen, zo stelt het onafhankelijke Armeense perskanaal EVN-Report begin 2023. Een minderheid wordt in deze periode effectief doorgestuurd naar het gerecht. Dergelijke omgang met zaken van huiselijk geweld door de wetshandhavinginstanties draagt volgens deze bron bij tot de perceptie dat dit gedrag maatschappelijk aanvaard is. Hierin schuilt het risico dat het geweld blijft voortduren of verergert, en dat slachtoffers geen nieuwe klacht indienen.⁴⁵

Volgens het Onderzoekscmité onderzoeken de bevoegde instanties in de eerste helft van 2024 1.535 klachten over huiselijk geweld, tegenover 484 in dezelfde periode in 2023.⁴⁶ Het totaal aantal strafrechtelijke onderzoeken in 2023 bedraagt 1.848, dubbel zo veel als in 2022 wanneer de teller op 960 staat. Het is volgens de autoriteiten niet zo dat er een toename is van huiselijk geweld. Deze stijging ligt aan de verbetering van de methodologie om statistische gegevens te verwerken en dat slachtoffers meer geneigd zijn om een aangifte te doen. Ook het aantal zaken dat wordt doorverwezen naar de rechtbank neemt toe. In 2023 gaat het over 341 personen tegenover 126 in 2022. In de helft van de gevallen gaat het over fysiek geweld. In de meeste zaken die naar de rechtbank zijn doorverwezen gaat het over huiselijk geweld binnen een huwelijk.⁴⁷ Voor 2024 heeft Cedoca geen gegevens gevonden over het aantal doorverwijzingen naar het gerecht. Over rechterlijke uitspraken en opgelegde straffen kon Cedoca binnen het tijdsbestek van dit onderzoek in de geraadpleegde bronnen eveneens geen informatie terugvinden.

In 2022 publiceert het Statistisch Comité van Armenië (Armstat) de resultaten van een onderzoek, gevoerd in 2021, naar huiselijk geweld tegen vrouwen.⁴⁸ In totaal zijn vrouwen tussen 15 en 59 jaar oud uit 2.872 huishoudens bevraagd. Het onderzoek toont aan dat 31,8 % van de respondenten ooit psychologisch geweld door haar echtgenoot of partner heeft ervaren, 14,8 % fysiek en 6,6 % seksueel geweld. Een van de vaststellingen van dit onderzoek is dat er verschillende percepties bestaan rond seksueel geweld, gelet op het feit dat geslachtsgemeenschap veelal beschouwd wordt als een huwelijksplicht en bijgevolg niet gezien wordt als een vorm van misbruik wanneer dit zonder

⁴⁰ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

⁴¹ EVN-Report (Khachatryan S.), 11/01/2023, [url](#)

⁴² EVN-Report (Karapetyan A.), 17/05/2023, [url](#); ArmInfo (Badalian N.), 17/11/2023, [url](#)

⁴³ Jam News, 25/11/2024, [url](#)

⁴⁴ ArmInfo (Badalian N.), 16/01/2025, [url](#)

⁴⁵ EVN-Report (Khachatryan S.), 11/01/2023, [url](#)

⁴⁶ Investigative Committee of the Republic of Armenia, 21/08/2024, [url](#); HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁴⁷ Investigative Committee of the Republic of Armenia, 27/03/2024, [url](#)

⁴⁸ Armstat, 24/06/2022, pp. 27-30, [url](#); Armstat, 02/12/2024, pp. 157-158, [url](#)

toestemming of onder dwang gebeurt. Bij vrouwen op het platteland is deze perceptie volgens de studie vermoedelijk meer aanwezig dan bij vrouwen uit stedelijke gebieden. Dat blijkt uit het feit dat meer vrouwen woonachtig in steden aangeven het slachtoffer te zijn van fysiek en seksueel geweld. Slechts 12 % van de vrouwen die geconfronteerd werd met seksueel of fysiek geweld, zocht hulp bij een overheidsinstantie. Meer dan driekwart van de slachtoffers van seksueel of fysiek geweld geeft aan bij haar gewelddadige partner te blijven wonen. Verder toont de studie aan dat 67 % van de bevroegden geen maatregelen neemt om zichzelf te beschermen. De overige 33 % heeft ooit teruggevochten en 43,3 % geeft aan de gebeurtenissen te verzwijgen.⁴⁹ Er is geen informatie bekend over eventuele recentere opiniepeilingen over huiselijk geweld in Armenië.

HRW schrijft in het jaarrapport over 2024 over het onderwerp huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen dat tussen september 2023 en september 2024 minstens vier vrouwen zijn vermoord, van wie drie door een familielid. Drie van de vier slachtoffers waren ouder dan 60 jaar.⁵⁰ Een jaar eerder, tussen september 2022 en september 2023, zijn er minstens twaalf vrouwenmoorden, van wie acht door een familielid en één door de partner. Zes slachtoffers waren ouder dan zestig jaar.⁵¹

4. Bevoegde instanties en beschikbare diensten

Slachtoffers van huiselijk geweld kunnen terecht bij de politie via het algemeen nummer 102. Politieagenten zijn wettelijk verplicht om te reageren op een oproep en een rapport over de vastgestelde omstandigheden op te stellen. Dit omvat het gedrag van de aanwezigen, eventuele schade en getuigenissen, alsook de aard en ernst van de verwondingen van het slachtoffer. Het politierapport vormt de basis voor een eventuele beoordeling door de rechtbank en is bepalend voor een beslissing over het uitreiken van een noodbeschermingsbevel of een contactverbod. In de praktijk ontbreekt regelmatig essentiële informatie in het politieverlag, zo stelt de Coalition to Stop Violence against Women (CSVW) in 2020. De politie kan ter plaatse eveneens een waarschuwing of een noodbeschermingsbevel uitvaardigen, het slachtoffer doorverwijzen, en/of de dader aanhouden. In werkelijkheid, zo stelt de CSVW in 2020, zijn politieagenten vaak geneigd om de betrokken familieleden te proberen verzoenen,⁵² iets wat niet langer is opgenomen in de wet sinds 12 april 2024.⁵³ Een andere vaststelling is dat bij een eerste tussenkomst meestal een waarschuwing wordt gegeven, iets wat de CSVW een gevaarlijke praktijk noemt aangezien huiselijk geweld veelal systematisch en herhaaldelijk voorkomt. Tot 2019 hield de politie gegevens over een tussenkomst bovendien niet bij, hetgeen een extra risico voor het slachtoffer inhoudt omdat de politie onvoldoende zicht heeft op eerdere feiten.⁵⁴

Het WSC organiseert al jarenlang opleidingen voor politie, rechters en advocaten. De organisatie noemt deze opleidingen cruciaal aangezien deze doelgroep bevoegd is om het wettelijk kader inzake huiselijk geweld te implementeren. Volgens de ngo zorgt deze jarenlange samenwerking ervoor dat de politie anno 2024 veel sneller dan vroeger een noodbeschermingsbevel uitvaardigt.⁵⁵ Reeds in 2020 heeft een aanzienlijk aantal politieagenten een cursus gevolgd over huiselijk geweld. Zij zijn verplicht

⁴⁹ EVN-Report (Khachatryan S.), 11/01/2023, [url](#)

⁵⁰ HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁵¹ HRW, 2024, [url](#)

⁵² CSVW, 30/06/2020, pp. 28-30, [url](#)

⁵³ CivilNet (Sookiasian P. V.), 01/07/2024, [url](#); *Amendments to the law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 12/04/2024, [url](#)

⁵⁴ CSVW, 30/06/2020, pp. 28-30, [url](#)

⁵⁵ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

om een test af te leggen die hun kennis over de wet inzake huiselijk geweld op de proef stelt. Bij een telefonische oproep dient de politie te vragen of er sprake is van familiaal geweld. Als dat het geval is, wordt een speciale eenheid ter plaatse gestuurd.⁵⁶ Deze eenheid, opgericht in 2013, bestaat anno 2024 niet meer, maar volgens Jilozian is de politiereactie in situaties van huiselijk geweld wel aanzienlijk verbeterd tegenover enkele jaren geleden als gevolg van een gedreven samenwerking tussen ngo's en de politie in combinatie met opleidingen. Wat volgens Jilozian nog ontbreekt is een gecoördineerde aanpak tussen verschillende actoren, waaronder ziekenhuizen, scholen en politie, om situaties van huiselijk geweld tijdig te identificeren en hierop gepast te reageren.⁵⁷

Er bestaat geen gespecialiseerde overheidshulplijn voor situaties van huiselijk geweld. In 2020 stelt de CSVW dat het personeel van overheidshulplijnen onvoldoende is opgeleid om het risico of de urgentie van een situatie van huiselijk geweld in te schatten of een veiligheidsplan/ gerichte hulp te bespreken. Vaak worden dergelijke situaties beschouwd als een familiaal conflict waardoor zij niet de nodige professionele diensten verlenen. De meeste slachtoffers nemen volgens de CSVW dan ook contact op via ngo-hulplijnen die gespecialiseerd zijn in deze problematiek.⁵⁸ Na de moord op een twintigjarige vrouw door haar echtgenoot in 2010, ontstonden verschillende gespecialiseerde ngo's, waaronder het WSC.⁵⁹ Intussen ontvangen deze ngo's jaarlijks gezamenlijk zo'n 4.000 tot 5.000 oproepen.⁶⁰

Een andere mogelijkheid is om contact op te nemen met de Public Defender of ombudsdienst voor juridisch advies. Ook het ministerie van Arbeid en Sociale Zaken heeft een hulplijn waar onder andere slachtoffers van huiselijk geweld terecht kunnen.⁶¹

Sinds 2020 neemt het aantal sociale ondersteuningsprogramma's voor slachtoffers van huiselijk geweld toe. Deze worden medegefinancierd door de overheid en ondersteund door het ministerie van Arbeid en Sociale Zaken.⁶² Op elf locaties, één in Jerevan en één in elke *marz* (regio) van Armenië, is er een centrum, uitgebaat door ngo's, waar slachtoffers van huiselijk geweld terecht kunnen voor hulp en advies.⁶³ Ngo's, verenigd onder de CSVW, organiseren opvang- en crisiscentra en hulplijnen voor slachtoffers van huiselijk geweld. Zij kunnen vrouwen ook begeleiden bij het verlaten van hun gewelddadige partner, het overwinnen van een trauma en hen strategieën aanleren om veilig te blijven in preciaire omstandigheden.⁶⁴ Het aantal meldingen dat deze ngo's ontvangt stijgt jaarlijks. Dit wijst er, volgens een vertegenwoordiger van een afdeling van het ministerie van Justitie bevoegd voor vrouwenkwesties, op dat slachtoffers meer vertrouwen hebben in dergelijke diensten.⁶⁵ In 2024 (tot eind november) doen 1.600 personen hierop een beroep. In 2023 gaat het over 1.800 personen in totaal en in 2022 over 1.516 personen.⁶⁶

De Armeense perskanalen Arka News en Hetq spreken in 2023 van een positieve evolutie wat betreft hulpverlening voor huiselijk geweld. Dit is volgens beide bronnen grotendeels te danken aan ngo's

⁵⁶ Open Democracy (Koltsova M.), 21/01/2020, [url](#)

⁵⁷ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

⁵⁸ CSVW, 30/06/2020, p. 27, [url](#); Open Democracy (Koltsova M.), 21/01/2020, [url](#)

⁵⁹ Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#)

⁶⁰ EVN-Report (Khachatryan S.), 11/01/2023, [url](#)

⁶¹ CSVW, 30/06/2020, p. 27, [url](#)

⁶² CSVW (Hovhannisyanyan Z.), 30/04/2023, pp. 12, 15, [url](#); Jam News, 25/11/2024, [url](#); Arka, 27/11/2023, [url](#); WSC, 06/12/2020, p. 8, [url](#); UN Women, 02/01/2024, [url](#)

⁶³ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024; Arka, 27/11/2023, [url](#); WSC, 06/12/2020, p. 8, [url](#); UN Women, 02/01/2024, [url](#)

⁶⁴ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁶⁵ Arka, 27/11/2023, [url](#)

⁶⁶ Jam News, 25/11/2024, [url](#)

zoals het WSC.⁶⁷ In verschillende geraadpleegde bronnen wordt het WSC genoemd als de meest vooraanstaande ngo die zich in Armenië inzet voor slachtoffers van huiselijk geweld.⁶⁸ Daarnaast zijn er ook regionale ngo's die slachtoffers van huiselijk geweld en vrouwelijke vluchtelingen helpen, maar voor hen is het moeilijker om fondsen te werven dan voor organisaties in de hoofdstad.⁶⁹ Het WSC geeft juridisch advies, biedt rechtsbijstand, psychologische ondersteuning en tal van andere sociale diensten. Daarnaast zet deze organisatie zich in voor bewustmaking rond vrouwenrechten en gendergelijkheid, organiseert ze opleidingen en staat ze in contact met andere ngo's en overheidsinstanties om beter te reageren op situaties van huiselijk geweld, te werken rond preventie en een veiligere omgeving voor vrouwen te creëren. Deze ngo heeft eveneens een anonieme hulplijn die 24/7 bereikbaar is.⁷⁰ In 2023 ontving het WSC alleen 3.851 oproepen.⁷¹ De aard van de respons is afhankelijk van de ernst van de situatie. Bij een dringende oproep onderneemt de organisatie onmiddellijk actie.⁷² Het WSC ondersteunt verder de tien regionale centra voor slachtoffers van huiselijk geweld en baat twee vluchthuizen uit, de enige in het land.⁷³ Sinds 2020 ontvangt de ngo subsidies van de overheid om ze uit te baten.⁷⁴ Van de overheid krijgen slachtoffers eenmalig een financiële ondersteuning.⁷⁵

De twee vluchthuizen bevinden zich op een geheime locatie in Jerevan. Het eerste opende de deuren in 2012 en het tweede in 2019.⁷⁶ Een woordvoerder van het WSC licht eind 2023 toe aan Jam News dat het moeilijker is om een vluchthuis te openen in de regio's omdat het daar gemakkelijker is om de locatie te achterhalen.⁷⁷ De vluchthuizen hebben een gezamenlijke opvangcapaciteit voor 24 vrouwen en kinderen. Deze centra zijn volgens het WSC continu volzet.⁷⁸ Als meer vrouwen een aanvraag indienen dan de capaciteit toelaat, probeert het WSC een andere oplossing te vinden.⁷⁹ In 2023 vangt het WSC 265 vrouwen en hun kinderen op in een vluchthuis.⁸⁰ In 2022 verblijven 203 vrouwen en kinderen in een vluchthuis.⁸¹ Slachtoffers kunnen er zes tot twaalf maanden verblijven en krijgen er de nodige steun.⁸² Zij verwerken er hun trauma en leren opnieuw op eigen benen te staan, bijvoorbeeld door een vaardigheid aan te leren om werk te kunnen vinden. In principe staat er geen limiet op de maximumduur van een verblijf in een vluchthuis. Volgens een psycholoog werkzaam in een vluchthuis is het wenselijk om na drie maanden een ander veilig onderkomen te vinden voor de vrouw (en haar kinderen). Het vluchthuis neemt diverse maatregelen om ervoor te zorgen dat de dader het slachtoffer (en/of de kinderen) niet kan opsporen, zoals een verbod op het gebruik van het eigen gsm-toestel. Het zijn vooral vrouwen tussen 30 en 40 jaar oud die, vaak na meerdere jaren te lijden onder geweld door hun partner, in een vluchthuis terechtkomen. Volgens de psycholoog zijn de slachtoffers die een beroep doen op hun diensten steeds jonger, wat erop wijst dat zij beter

⁶⁷ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#); Arka, 27/11/2023, [url](#)

⁶⁸ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#); Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#); Open Democracy (Koltsova M.), 21/01/2020, [url](#)

⁶⁹ Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#); CSVW (Hovhannisyan Z.), 30/04/2023, p. 50, [url](#)

⁷⁰ WSC, s.d., [url](#); Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁷¹ Jam News, 25/11/2024, [url](#)

⁷² Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁷³ WSC, s.d., [url](#); Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁷⁴ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁷⁵ Arka, 27/11/2023, [url](#)

⁷⁶ Meduza (Di Mauro T.), 27/09/2024, [url](#)

⁷⁷ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁷⁸ HRW, 2024, [url](#); Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁷⁹ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#); Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

⁸⁰ Jam News, 25/11/2024, [url](#)

⁸¹ reArmenia, s.d., [url](#)

⁸² Arka, 27/11/2023, [url](#)

geïnformeerd zijn en zichzelf sneller willen beschermen.⁸³ Zo vinden vrouwen van in de twintigste eeuw anno 2024 nog voor hun huwelijk steeds vaker hun weg naar het WSC, iets wat vroeger ondenkbaar was volgens de ngo.⁸⁴ Vaak verblijven slachtoffers van huiselijk geweld meermaals in een vluchthuis alvorens in staat te zijn hun gewelddadige partner definitief te verlaten. Zo'n 75 % van de slachtoffers die in een vluchthuis hebben verbleven, keren volgens het WSC uiteindelijk niet terug naar hun partner.⁸⁵

De Raad van Europa heeft in 2023-2024 in Armenië een project lopen om geweld tegen vrouwen te stoppen en gendergelijkheid te bevorderen. Enkele doelstellingen zijn: het begeleiden van Armenië bij de ratificatie van het Verdrag van Istanboel, het uitwerken van een beleid en wettelijk kader, het verbeteren van de toegang tot rechtsbijstand en ondersteunende diensten voor slachtoffers van huiselijk geweld, en het opleiden van de ordediensten, maatschappelijk werkers en andere relevante actoren om beter te reageren op situaties van huiselijk geweld.⁸⁶ Tijdens het project zijn in totaal 700 eerstelijnsprofessionals opgeleid rond gendergelijkheid en een adequate respons tegenover huiselijk geweld en geweld tegen vrouwen. Daarnaast zijn verschillende bewustmakingscampagnes rond dit thema georganiseerd, hebben 21 ngo's ondersteuning gekregen en hebben ook meer dan 200 vluchtelingen rechtstreekse hulp ontvangen. Een nieuwe fase van dit project, gericht op een duurzame impact en blijvende vooruitgang, wordt begin 2025 verdergezet.⁸⁷

5. Beschermingsmaatregelen

Geen van de voor dit onderzoek geraadpleegde bronnen geeft een duidelijk zicht op de manier waarop de wetshandhavingsinstanties de wetswijzigingen die sinds 1 juli 2024 van kracht zijn, implementeren. Dit hoofdstuk geeft dan ook voornamelijk een zicht op de manier waarop de wetshandhavingsinstanties in 2023 omgaan met slachtoffers (en daders) van huiselijk geweld. In dit hoofdstuk is eveneens informatie opgenomen, verkregen van het WSC tijdens een onderzoeksmis­sie van Cedoca in Armenië in maart 2024 en via e-mail in februari 2025.

HRW vermeldt in het jaarrapport over 2023 dat de bescherming van vrouwen volgens het WSC ineffectief blijft en ontsierd wordt door rechterlijke uitspraken die dringende beschermingsbevelen, uitgereikt door de politie, ongeldig verklaren.⁸⁸ Het jaarrapport van HRW over 2024 spreekt van positieve ontwikkelingen wat betreft het wettelijk kader, maar zegt niets over de implementatie van de vernieuwde wetgeving.⁸⁹

Het jaarlijks mensenrechtenrapport van het ministerie van Buitenlandse Zaken van de Verenigde Staten (USDOS) over 2024 is nog niet gepubliceerd tijdens het schrijven van deze COI Focus. Over het jaar 2023 schrijft het USDOS dat de politie reageert op situaties van huiselijk geweld, maar dat slechts een beperkt aantal gevallen effectief wordt vervolgd.⁹⁰

In mei 2023 publiceert de ngo Human Rights Power in opdracht van de CSVW een rapport over de toegang tot justitie voor slachtoffers van huiselijk geweld. Hiervoor baseert de ngo zich op hoorzittingen inzake huiselijk geweld, gemonitord in 2021-2022, en op vonnissen uitgevaardigd in

⁸³ Jam News (Harutyunyan A.), 14/11/2023, [url](#)

⁸⁴ UN Women, 02/01/2024, [url](#)

⁸⁵ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

⁸⁶ CoE, s.d., [url](#); CoE, 17/12/2024, [url](#)

⁸⁷ CoE, 17/12/2024, [url](#)

⁸⁸ HRW, 2024, [url](#)

⁸⁹ HRW, 16/01/2025, [url](#)

⁹⁰ USDOS, 20/02/2024, p. 42, [url](#)

2018-2022. De houding van verschillende actoren, van politieagent tot rechter, tegenover slachtoffers van huiselijk geweld komt in dit rapport aan bod. De conclusie luidt dat slachtoffers met tal van hindernissen worden geconfronteerd. De wetshandhavingsinstanties bieden onvoldoende garantie op bescherming en ondersteuning van slachtoffers. Verder geven slachtoffers aan zich niet veilig te voelen op het politiekantoor. Dat geldt des te meer voor vrouwen die geen rechtsbijstand hebben tijdens het vooronderzoek of nadien. Een andere vaststelling is dat rechtbanken zelden een uitspraak doen die het slachtoffer effectief beschermt of die toekomstig geweld beoogt te vermijden. Uitgesproken straffen houden zelden een gevangenisstraf in, maar zijn eerder mild, bijvoorbeeld een boete. Tot slot zorgt de grote werklast bij rechtbanken ervoor dat zaken vaak lang aanslepen en de feiten verjaren. Onder de nieuwe Strafwet is de verjaringstermijn opgetrokken van twee naar vijf jaar. In afwachting van een uitspraak gaan daders doorgaans vrijuit en is er vaak geen (geldig) contactverbod, waardoor het risico op geweld niet verdwijnt.⁹¹

Een belangrijke hindernis voor vrouwen om klacht in te dienen bij de politie volgens een artikel van Hetq, gepubliceerd in augustus 2023, is de vrees dat er niets zal worden ondernomen. Vrouwen die gerechtigheid zoeken zijn bezorgd te worden afgewezen of geconfronteerd met een onverschillige reactie van de betrokken politieagent. Het perskanaal geeft verschillende voorbeelden van ongepaste reacties van politieagenten tegenover slachtoffers van huiselijk geweld. Een gedegen opleiding voor politieagenten is volgens ngo's noodzakelijk om empathisch en begripvol te leren omgaan met slachtoffers van dit geweld.⁹²

Een andere problematische vaststelling waarop Hetq in augustus 2023 wijst, zijn irrationele motieven om een verdachte van een vrouwenmoord vrij te pleiten in de periode 2018 - 2021, bijvoorbeeld omwille van immoreel gedrag van het slachtoffer of omdat de verdachte geen strafblad had of berouw toonde. Dergelijke praktijken leiden tot een gebrek aan vertrouwen. Hervormingen van het wettelijk kader zijn volgens Hetq dan ook noodzakelijk om effectieve bescherming aan slachtoffers van huiselijk geweld te kunnen garanderen.⁹³

In 2023 ontbreekt volgens Hetq een duidelijk wettelijk kader rond huiselijk geweld om verdachten strafrechtelijk te vervolgen. De wet inzake huiselijk geweld voorziet op dat moment drie vormen van bescherming voor slachtoffers van huiselijk geweld:

- een mondelinge of schriftelijke waarschuwing van de politie (bij een eerste tussenkomst op voorwaarde dat er geen redenen zijn voor een dringende interventie);
- een dringende interventie in noodsituaties (in het geval van een ernstig risico op herhaald geweld, wordt een contactverbod opgelegd van maximum 20 dagen al dan niet in combinatie met andere voorwaarden);
- een contactverbod van maximum zes maanden met de mogelijkheid tot een verlenging tot twaalf maanden (enkel een rechtbank kan dit opleggen wanneer het slachtoffer of een ondersteuningscentrum met goedkeuring van het slachtoffer een gerechtelijke procedure heeft opgestart).⁹⁴

Sinds de wetwijzigingen van 12 april 2024 blijven bovenstaande beschermingsmaatregelen van toepassing, maar zijn bepaalde voorwaarden en omstandigheden aangepast:

- een mondelinge en schriftelijke waarschuwing voor de dader waarin de politie een motivatie geeft voor deze maatregel en meedeelt welke wettelijke sancties de dader riskeert bij voorzetting of herhaling van het geweld. Dit is van toepassing bij een eerste melding over huiselijk geweld, op

⁹¹ CSVW, s.d., [url](#); Human Rights Power ngo, 08/05/2023, pp. 54-56, [url](#)

⁹² Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁹³ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁹⁴ EVN-Report (Karapetyan A.), 17/05/2023, [url](#); Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

voorwaarde dat er geen elementen van een misdrijf zijn en geen redenen voor een dringende interventie.

- een noodbeschermingsbevel kan worden uitgereikt door de politie na een eerdere waarschuwing of wanneer er een redelijk vermoeden is dat het geweld zich onmiddellijk zal herhalen of voortzetten. Deze beslissing is minstens twintig dagen geldig en blijft van kracht totdat de rechtbank een uitspraak doet over de uitvaardiging van een beschermingsbevel. Een noodbeschermingsbevel kan verschillende voorwaarden of beperkingen opleggen, waaronder het onmiddellijk verlaten van de woonplaats, een bezoek- en/of communicatieverbod, een specifieke afstand tot het slachtoffer die de dader moet respecteren en/of een inbeslagname van wapens. Deze informatie wordt schriftelijk overhandigd in een gemotiveerd besluit van de politie en treedt onmiddellijk in werking.
- een beschermingsbevel kan worden opgelegd door de rechtbank nadat een slachtoffer of diens vertegenwoordiger hiertoe een verzoek indient. Een beschermingsbevel is geldig voor een periode van vier tot twaalf maanden en kan met zes maanden worden verlengd.⁹⁵

Een overtreding van een van bovenstaande beschermingsmaatregelen is volgens artikel 508 van de Strafwet strafbaar met een boete (tot tien keer het maandinkomen van de dader) of een gevangenisstraf van maximum een jaar.⁹⁶ Dit schrikt de meeste daders volgens Hetq niet af. Hetq schrijft hierover in augustus 2023 dat daders van huiselijk geweld vaker een gevangenisstraf in combinatie met een rehabilitatieprogramma zouden moeten krijgen in plaats van een boete of waarschuwing. Veel daders blijven gewelddadig en worden pas veroordeeld na de moord op hun partner. Vaak worden zij na enkele jaren opnieuw vrijgelaten, met een risico op herhaald geweld tegen een nieuwe partner.⁹⁷ Zaruhi Hovhannisyan, een mensenrechtenactivist bij de CSVW, zegt hierover nog dat de meerderheid van de beroepen tegen preventieve maatregelen in 2018-2022 zijn goedgekeurd. Zodra meer daders onder elektronisch toezicht worden geplaatst, zal het volgens Hovhannisyan gemakkelijker zijn om overtredingen vast te stellen en aan te tonen, en vervolgens een beroepsprocedure als slachtoffer te winnen.⁹⁸

In juli 2024 stellen Jilozian en Zaruhi Mejlumyan, een advocaat bij het WSC, dat steeds meer slachtoffers van huiselijk geweld hulp zoeken, wat volgens hen het gevolg is van een toegenomen vertrouwen in de nieuwe beschermingsmechanismen. Dat geldt ook voor (ongehuwde) vrouwen in een intieme relatie aangezien zij volgens de laatste wetwijzigingen ook recht hebben op bescherming. Nog volgens Mejlumyan doen steeds jongere vrouwen beroep op het WSC omdat zij er vertrouwen in hebben dat zij hulp en bescherming zullen krijgen.⁹⁹

Mensenrechtenactivist Arman Gharibyan spreekt in februari 2024 in een artikel op het platform Chai Khana van een toegenomen vertrouwen in de politie om misbruik te melden aangezien de politie, in tegenstelling tot vroeger, misdrijven effectief registreert.¹⁰⁰

Tijdens een ontmoeting met Jilozian in Jerevan op 26 maart 2024 vroeg Cedoca hoe slachtoffers terecht komen bij organisaties zoals het WSC, waarop zij reageert dat de ngo zeer zichtbaar is en een grote bekendheid heeft als gevolg van de vele bewustmakingscampagnes. In tegenstelling tot vroeger

⁹⁵ *Law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 13/12/2017 (laatste amendementen op 12/04/2024), [url](#); *Amendments to the law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 12/04/2024, [url](#)

⁹⁶ EVN-Report (Karapetyan A.), 17/05/2023, [url](#); Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#); *Criminal Code*, 05/05/2021 (laatste amendementen op 21/11/2024), [url](#)

⁹⁷ Hetq (Vartanian V.), 15/08/2023, [url](#)

⁹⁸ EVN-Report (Karapetyan A.), 17/05/2023, [url](#)

⁹⁹ CivilNet (Melkonyan V.), 23/07/2024, [url](#)

¹⁰⁰ Chai Khana (Avetisyan A.), 06/02/2024, [url](#)

verwijst de politie de meerderheid van de gevallen met een hoog risico door naar het WSC. In andere situaties kunnen partnerorganisaties, waaronder het Sexual Assault Center, slachtoffers doorverwijzen. Als het WSC een oproep ontvangt uit de regio's waarbij geen opvang vereist is, dan verwijst de ngo de betrokkene door naar een lokaal ondersteuningscentrum voor slachtoffers van huiselijk geweld. Over het algemeen zijn deze diensten volgens Jilozian zeer toegankelijk.¹⁰¹

In maart 2024 licht Jilozian nog toe dat de (op dat moment geplande) wetwijzigingen een stap in de goede richting zijn, ondanks de vele uitdagingen op het gebied van effectieve bescherming. Een politiewaarschuwing bijvoorbeeld, vergroot het risico op toekomstig geweld omdat de dader weet dat er aangifte is gedaan. Omdat de politie zich hiervan bewust is, vaardigt ze volgens Jilozian steeds vaker een noodbeschermingsbevel uit. Na de wetwijziging mag de politie bovendien enkel een waarschuwing geven als het slachtoffer aangeeft dat het over het eerst incident gaat. Wat volgens Jilozian problematisch is, is dat administratieve rechtbanken een noodbeschermingsbevel regelmatig intrekken waardoor slachtoffers onbeschermd achterblijven. In dit verband is er volgens de vrouwenrechtenactiviste nog veel werk op het gebied van bewustmaking bij onderzoekers en rechters die deze zaken niet serieus nemen of minimaliseren. Wat verder ontbreekt, is een gecoördineerde aanpak tussen verschillende instanties, waaronder scholen en ziekenhuizen, zodat situaties sneller gerapporteerd en aangepakt kunnen worden.¹⁰²

Verder stelde Cedoca de vraag of slachtoffers van huiselijk geweld eerder klacht indienen bij de politie of beroep doen op ngo's zoals het WSC. Het antwoord van Jilozian hierop luidt dat er op dit vlak veranderingen zijn omdat het vertrouwen in de politie is toegenomen en omdat slachtoffers weten dat er beschermingsmechanismen bestaan. Op het gebied van rechtszaken, bijvoorbeeld over de voogdij van kinderen, bestaan er volgens Jilozian nog veel uitdagingen. Zo slepen deze zaken vaak jaren aan en beslissen rechtbanken vaak in het voordeel van de vader als deze financieel sterker staat dan de moeder. Omdat vrouwen hun kinderen niet willen verliezen, trekken zij regelmatig hun klacht in. Toch zijn er ook situaties waarin de rechtbank beslist dat een vader alimentatie moet betalen. In de praktijk gebeurt dit vaak niet en bestaan er geen mechanismen om dit effectief af te dwingen. Slachtoffers wegen volgens Jilozian vaak de voor- en nadelen af om te beslissen om gerechtelijke procedures verder te zetten of niet.¹⁰³

Wat betreft een vraag over de bewijslast die nodig is om in de rechtbank aan te tonen dat iemand slachtoffer is van huiselijk geweld, stelt Jilozian dat bewijsmateriaal een vereiste is, maar dat dit problematisch kan zijn wanneer de procedure lang aansleept. Tegen het moment waarop het forensisch onderzoek plaatsvindt, zijn blauwe plekken bijvoorbeeld al verdwenen. Bijkomend worden fysieke verwondingen regelmatig gebagatelliseerd of krijgen slachtoffers tijdens de strafrechtelijke procedure zelf de schuld. Rechtbanken vaardigen dan ook niet zo vaak een beschermingsbevel uit, een vijftal per jaar. Op de vraag of dokters kunnen aantonen dat iemand het slachtoffer was van huiselijk geweld, reageert Jilozian dat zij een slachtoffer kunnen doorverwijzen naar de politie, maar dat dokters in kleine gemeenschappen in de regio's terughoudend kunnen zijn uit schrik om zelf problemen te krijgen. Een gecoördineerd systeem om situaties te melden zou daarom nuttig zijn, zo stelt Jilozian.¹⁰⁴

Cedoca vroeg Jilozian eveneens naar de doeltreffendheid van (nood)beschermingsbevelen, waarop zij reageert dat er geen systeem is om de naleving hiervan te monitoren. In de toekomst, zodra elektronische enkelbanden worden geïntroduceerd, zal het eenvoudiger zijn om overtredingen vast te

¹⁰¹ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

¹⁰² Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

¹⁰³ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

¹⁰⁴ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

stellen. Zo lang de politie geen overtreding vaststelt en hiervan geen bewijs is, kan de politie geen stappen ondernemen.¹⁰⁵

Aangezien huiselijk geweld in de Strafwet niet is opgenomen als een afzonderlijk misdrijf, wordt dit hoofdzakelijk beoordeeld als mishandeling. In de praktijk is het volgens Jilozian zo dat rechtbanken uitsluitend rekening houden met de recentste feiten en niet met eerdere gebeurtenissen. Indien de beklagde schuldig wordt bevonden, krijgt deze meestal een boete of een kortstondige gevangenisstraf. Met de aanpassing van de wet inzake huiselijk geweld hoopt de ngo dat slachtoffers gemakkelijker gerechtigheid zullen vinden, inclusief zij die niet getrouwd zijn.¹⁰⁶ Via e-mail vult Jilozian in februari 2025 in dit verband nog aan dat bepaalde terminologie in de wetgeving ontbreekt in de definitie van huiselijk geweld (zie [1. Wettelijk kader en beleid](#)), wat volgens haar blijft leiden tot misinterpretaties.¹⁰⁷

In februari 2025 nam Cedoca opnieuw contact op met Jilozian met bijkomende vragen over de implementatie van de wetwijzigingen doorgevoerd in april 2024. Uit de reacties van Jilozian blijkt dat het nog vroeg is om de effecten hiervan in de praktijk te zien. Zo vroeg Cedoca: "How are the legislative amendments, approved in April 2024 and introduced in July 2024, being implemented?", waarop Jilozian op 20 februari 2025 via e-mail het volgende antwoordt:

"I believe that it's too early to provide comprehensive feedback on this. In our experience, it takes time for law enforcement and criminal justice actors to learn about and begin implementing the new amendments in practice. We have tried to facilitate this through a police handbook, which we worked on with the Council of Europe, and roundtable sessions with various stakeholders to inform them about the amendments. I would be hesitant to say at this point that we've seen major advances. Again, this comes down to poor interpretations of the law. As I mentioned and as you noted in your report, the dissolution of the special division of the police department has translated to the need overnight for 1,800 community officers, most of whom were not trained in DV [Domestic Violence], to become trained. So there is going to be a learning curve here, while we and our partners work over time to conduct these trainings (as the police academy doesn't do a good job of this). But to date, my colleagues have noted a lack of interest and sensitivity among these new officers who are being trained. So it's yet to be seen how things will improve."¹⁰⁸

Verder vroeg Cedoca of er veranderingen waarneembaar zijn wat betreft bescherming: "What is the impact of these amendments in terms of effectiveness regarding protection?", waarop Jilozian reageert dat verschillende bestaande problematische praktijken (voorlopig) blijven voortbestaan:

"At this stage, it's difficult to determine whether the amendments have led to significant improvements in protection effectiveness. While the legal framework has been strengthened, practical implementation remains weak. For instance, although the amendments expand protective measures, their enforcement remains inconsistent. Survivors often struggle to receive timely intervention. As mentioned above, the dissolution of the specialized police unit has resulted in untrained officers handling DV cases, many of whom lack proper understanding of the law. Many law enforcement actors, including police and investigators, fail to recognize the urgency of cases, not arresting or detaining when they should, and delaying the response and reducing the effectiveness of protective measures. It's also too early to comment on how this could change the criminal justice approach, which as you noted in your report is overturning emergency protective orders in greater numbers each year, citing a lack of evidence, and this harmful practice remains

¹⁰⁵ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

¹⁰⁶ Jilozian A., director of development at the WSC, gesprek, Jerevan, 26/03/2024

¹⁰⁷ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

¹⁰⁸ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

ongoing. This, of course, diminishes the effectiveness of protective orders meant to provide that initial safety while a woman is fleeing abuse. Overturning court-issued protective orders is a similarly dangerous trend that we're seeing that, again, I don't think has changed much since the amendments were adopted."¹⁰⁹

Wat betreft de afhandeling van rechtszaken aangaande huiselijk geweld, stelt Jilozian eveneens dat het nog te vroeg is om hiervan effecten te zien, maar dat de tussenkomst van een advocaat met expertise wel een positief effect kan hebben. Zo vroeg Cedoca in februari 2025: "Have you noticed any changes since the latest legislative changes with regard to court rulings in domestic violence cases?", waarop Jilozian het volgende antwoord formuleert:

"Again, I think it's too early to deliberate on this point. However, I will say that our criminal lawyer cites the harsher sanctions for perpetrators when she represents clients. I think it's fair to say, to some extent, this has made a real difference. When those who are informed about the law and able to advocate for and support its proper implementation get involved, we do see that it has an impact. I was recently at a trial where the judge chose a short-term (5-week) prison sentence for a highly dangerous perpetrator who had violated protection orders three times and was openly aggressive in court. Our criminal lawyer tried to get this person under house arrest or administrative control, and now we're in the process of appealing the decision."¹¹⁰

Tot slot vroeg Cedoca of een toestemming van de vader vereist is wanneer de moeder Armenië wenst te verlaten met haar minderjarige kinderen. Volgens Jilozian is dit niet nodig, maar bestaan er wel uitzonderingen als er een voogdijgeschil is. Zij stelt hierover het volgende:

"In Armenia, a woman does not need any documents or permission to cross the border with her minor children. However, there are certain exceptions to this. If the father has custody rights, his permission may be required if there is an ongoing custody dispute or if there is a court ruling restricting travel. In cases where custody arrangements are unclear, border guards may require a notarized consent letter. Then there is the issue that some destination countries may require both parents' consent for a minor to enter."¹¹¹

¹⁰⁹ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

¹¹⁰ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

¹¹¹ Jilozian A., director of development at the WSC, e-mail, 20/02/2025

Bibliografie

Rechtstreekse contacten

Jilozian A., director of development at the Women's Support Center (WSC), gesprek, Jerevan, 26/03/2024

Jilozian A., director of development at the Women's Support Center (WSC), e-mail, 20/02/2025,
wsc.armenia@gmail.com

Geschreven en audiovisuele bronnen

Amendments to the law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation], 12/04/2024,
<https://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=157763> [geraadpleegd op 30/01/2025]

Arka News Agency, *Some 1,600 cases of violence against women and girls reported in Armenia in 10 months of 2023*,
27/11/2023, https://arka.am/en/news/society/some_1_600_cases_of_violence_against_women_and_girls_reported_in_armenia_in_10_months_of_2023/?sphrase_id=2225816 [geraadpleegd op 23/01/2025]

Armenian Weekly (Jilozian A.), *Armenia's domestic violence law is dramatically improved*,
16/04/2024, <https://armenianweekly.com/2024/04/16/armenias-domestic-violence-law-is-dramatically-improved/> [geraadpleegd op 20/01/2025]

ArmInfo (Badalian N.), *Arminfo: E-bracelet to facilitate family violence control in Armenia*,
17/11/2023, https://arminfo.info/full_news.php?id=80425&lang=3 [geraadpleegd op 03/02/2025]

ArmInfo (Badalian N.), *In Armenia, chronic domestic violence perpetrators will be required to attend psycho-social courses*, 16/01/2025, https://arminfo.info/full_news.php?id=88426&lang=3 [geraadpleegd op 20/01/2025]

Chai Khana (Avetisyan A.), *Exploring the reasons behind Armenia's improved statistics in the fight to reduce violence against women*, 06/02/2024, <https://chaikhana.media/en/stories/1538/new-laws-tools-increase-protection-for-armenias-domestic-violence-survivors> [geraadpleegd op 30/01/2025]

CivilNet (Sookiasian P. V.), *Advocates welcome landmark overhaul of Armenia's domestic violence law*,
01/07/2024, <https://www.civilnet.am/en/news/784081/advocates-welcome-landmark-overhaul-of-armenias-domestic-violence-law/> [geraadpleegd op 20/01/2025]

CivilNet (Melkonyan V.), *Inside the women's rights center that helped shape Armenia's new domestic violence law*,
23/07/2024, <https://www.civilnet.am/en/news/789841/inside-the-womens-rights-center-that-helped-shape-armenias-new-domestic-violence-law/> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Coalition to Stop Violence against Women (CSVW), *Challenges and gaps in Armenia's response to domestic violence*, 30/06/2020, https://www.womensupportcenter.org/DOMESTIC%20VIOLENCE_GAPS%20-ENGL.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]

Coalition to Stop Violence against Women (CSVW), *Neglected Violence: Femicide in Armenia 2018-2021 Report*,
23/12/2022, https://coalitionagainstviolence.am/wp-content/uploads/2024/11/femicide-web_eng%E2%80%949423122022.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]

Coalition to Stop Violence against Women (CSVW) (Hovhannisyan Z.), *Problems and Challenges Faced by Support Centers Providing Services to Victims of Domestic Violence*, 30/04/2023,
https://coalitionagainstviolence.am/wp-content/uploads/2024/11/dv-support-centers-research_eng.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]

Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen (CGVS), *COI Focus Armenië. Huidige situatie in het kader van het conflict met Azerbeidzjan en de overgave van Nagorno Karabach*, 05/12/2023,

https://www.cgvs.be/sites/default/files/rapporten/coi_focus_armenie_huidige_situatie_in_het_kader_van_het_conflict_met_azerbeidzjan_en_de_overgave_van_nagorno_karabach_20231205.pdf [geraadpleegd op 23/01/2025]

Council of Europe (CoE), *Ending violence against women and promoting gender equality in Armenia - Gender Equality*, s.d., <https://www.coe.int/en/web/genderequality/ending-violence-against-women-and-promoting-gender-equality-in-armenia> [geraadpleegd op 23/01/2025]

Council of Europe (CoE), *Council of Europe publishes study on digital violence against women in the Republic of Armenia - Gender Equality*, 14/10/2024, <https://www.coe.int/en/web/genderequality/-/council-of-europe-publishes-study-on-digital-violence-against-women-in-the-republic-of-armenia> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Council of Europe (CoE), *Promoting gender equality, and combating violence against women in Armenia - First phase of project completed*, 17/12/2024, <https://www.coe.int/en/web/genderequality/-/promoting-gender-equality-and-combating-violence-against-women-in-armenia-first-phase-of-project-completed> [geraadpleegd op 30/01/2025]

Criminal Code, 05/05/2021 (laatste amendementen op 21/11/2024), <https://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=154256> [geraadpleegd op 30/01/2025]

European Union (EU), *Country Gender Profile ARMENIA – EU 4Gender Equality Reform Help Desk*, 02/2024, https://euneighbourseast.eu/wp-content/uploads/2024/04/eu4genderhelpdesk_armenia_countrygenderprofile_2024-cgp_v3_compressed.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]

EVN-Report (Khachatryan S.), *Those Who Speak Up: Combating Domestic Violence*, 11/01/2023, <https://evnreport.com/raw-unfiltered/those-who-speak-up-combating-domestic-violence/> [geraadpleegd op 20/01/2025]

EVN-Report (Karapetyan A.), *Electronic Monitoring Bracelets: A New System to Prevent Domestic Violence*, 17/05/2023, <https://evnreport.com/law-society/electronic-monitoring-bracelets-a-new-system-to-prevent-domestic-violence/> [geraadpleegd op 03/02/2025]

Hetq (Vartanian V.), *A Hidden Epidemic: Domestic Violence in Armenia*, 15/08/2023, <https://hetq.am/en/article/159066> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Human Rights Power ngo, *Access to Justice in the Republic of Armenia for Women who are Victims of Violence Report*, 08/05/2023, <https://coalitionagainstviolence.am/wp-content/uploads/2024/11/access-to-justice.pdf> [geraadpleegd op 30/01/2025]

Human Rights Watch (HRW) (Chilingaryan A.), *Armenia Strengthens Domestic Violence Law*, 18/04/2024, <https://www.hrw.org/news/2024/04/18/armenia-strengthens-domestic-violence-law> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2024: Armenia*, 2024, <https://www.hrw.org/world-report/2024/country-chapters/armenia#351320> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Human Rights Watch (HRW), *World Report 2025: Armenia*, 16/01/2025, <https://www.hrw.org/world-report/2025/country-chapters/armenia#ce2d83> [geraadpleegd op 20/01/2025]

Investigative Committee of the Republic of Armenia, *Criminal Proceedings Sent to Court on Domestic Violence Increased in 2023; Summary*, 27/03/2024, <https://www.investigative.am/en/news/criminal-proceedings-sent-to-court-on-domestic-violence-increased-in-2023-summary> [geraadpleegd op 23/01/2025]

Investigative Committee of the Republic of Armenia, *Տեղեկատվություն՝ ՀՀ քննչական կոմիտեի՝ 2024թ. առաջին կիսամյակի ընթացքում կատարված աշխատանքների մասին [Machine Translation: Informatie: 2024 van de Onderzoekscommissie RA. over het werk dat tijdens het eerste semester is verricht]*, 21/08/2024, <https://www.investigative.am/news/teghekatvoutyoun-hh-gnnchakan-komitei-2024t-arajin-kisamyaki-yntacqoum-katarvac-ashxatanqneri-masin> [geraadpleegd op 28/01/2025]

Jam News (Harutyunyan A.), *Stories of abused women in Armenia*, 14/11/2023, <https://jam-news.net/stories-of-abused-women-in-armenia/> [geraadpleegd op 20/01/2025]

- Jam News (Mrktchyan G.), *Divorce in Armenia: stories and expert opinion*, 25/09/2024, <https://jam-news.net/divorce-in-armenia-stories-and-expert-opinion/> [geraadpleegd op 31/01/2025]
- Jam News, *Fighting gender-based violence in Armenia*, 25/11/2024, <https://jam-news.net/16-day-campaign-against-gender-based-violence-kicks-off-in-yerevan%E2%82%AC%E2%82%AC/> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Law on the prevention of violence in the family, protection of persons subjected to violence in the family and restoration of solidarity in the family [Machine Translation]*, 13/12/2017 (laatste amendementen op 12/04/2024), <https://www.irtek.am/views/act.aspx?aid=150320> [geraadpleegd op 30/01/2025]
- Meduza (Di Mauro T.), *Women's rights activists lead the charge in Armenia's fight against domestic violence*, 27/09/2024, <https://meduza.io/en/feature/2024/09/27/women-s-rights-activists-lead-the-charge-in-armenia-s-fight-against-domestic-violence> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Open Caucasus Media (OC-Media) (Avetisyan A.), *Imprisoned in their own homes: the Armenian women escaping psychological abuse*, 19/10/2022, <https://oc-media.org/imprisoned-in-their-own-homes-the-armenian-women-escaping-psychological-abuse/> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- reArmenia, *Life-saving domestic violence shelter in Armenia*, s.d., <https://rearmenia.com/en/fundraisers/life-saving-domestic-violence-shelter-in-armenia?tab=story> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Statistical Committee of the Republic of Armenia (Armstat), *Survey on Domestic Violence Against Women*, 24/06/2022, https://www.armstat.am/file/article/gbv_report_eng.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Statistical Committee of the Republic of Armenia (Armstat), *Women and Men in Armenia*, 02/12/2024, https://armstat.am/file/article/gender_2024.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]
- United Nations Women (UN Women), *No longer silenced: Making intimate partner violence a thing in the past in Armenia*, 02/01/2024, <https://unfpa.unwomen.org/en/stories/news/2023/12/no-longer-silenced-making-intimate-partner-violence-a-thing-in-the-past-in-armenia> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- United States Department of State (USDOS), *Armenia 2023 Human Rights Report*, 20/02/2024, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2024/02/528267_ARMENIA-2023-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Women Against Violence Europe (WAVE) (Jilozian A.), *A Feminist Achievement: Armenia's Domestic Violence Law is Dramatically Improved*, 26/07/2024, <https://wave-network.org/armenias-dv-law-improved/> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Women's Support Center (WSC), *Understanding the Impact of Domestic Violence on Children in Armenia*, 06/12/2020, https://www.womensupportcenter.org/DV&Children_spreads_ENG.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Women's Support Center (WSC), *DV in Armenia*, s.d., <https://www.womensupportcenter.org/dv-in-armenia> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- Women's Support Center (WSC), *Types of Abuse*, s.d., <https://www.womensupportcenter.org/types-of-abuse> [geraadpleegd op 20/01/2025]
- World Economic Forum, *Global Gender Gap 2024*, 20/06/2024, https://www3.weforum.org/docs/WEF_GGGR_2024.pdf [geraadpleegd op 20/01/2025]
- United Nations Population Fund (UNFPA), *Armenia launches first unified digital system for recording domestic violence*, 30/01/2025, <https://eeca.unfpa.org/en/news/armenia-launches-first-unified-digital-system-recording-domestic-violence> [geraadpleegd op 03/02/2025]
- United States Department of State (USDOS), *Armenia 2023 Human Rights Report*, 20/02/2024, https://www.state.gov/wp-content/uploads/2024/02/528267_ARMENIA-2023-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf [geraadpleegd op 03/02/2025]